

YTTRANDE

Rektor vid Chalmers tekniska högskola

Avdelning
UtvärderingsavdelningenHandläggare
Erik Karlsson
08-563 08843
erik.karlsson@uka.se

Bedömargruppens yttrande över uppföljningen av kvalitetssäkringsarbetet vid Chalmers tekniska högskola

Bedömargruppens uppdrag

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gett oss i uppdrag att följa upp granskningen av kvalitetssäkringsarbetet vid Chalmers tekniska högskola som genomfördes 2019-2020 och resulterade i att lärosätet fick omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll*. I detta yttrande framgår våra bedömningar av de analyser och åtgärder som lärosätet har redovisat, med förslag på omdöme för det bedömningsområdet jämställdhet och den bedömningsgrund som har följts upp. Yttrandet avslutas med bedömargruppens förslag till ett samlat omdöme över lärosätets kvalitetssäkringsarbete.

Härmed överlämnar vi vårt yttrande till UKÄ.

Bedömargruppens sammansättning

I bedömargruppen har följande ledamöter ingått:

- Professor Patrik Sörqvist, Högskolan i Gävle
- Professor Lena Abrahamsson, Luleå tekniska universitet

Bedömargruppens arbete

Granskningen har utgått ifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt i *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG 2015)*¹. Se vidare *Vägledning för uppföljning av granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete (UKÄ 2020)*. Underlag för bedömningen har utgjorts av lärosätets åtgärdsredovisning med bilagor.

¹ Se även UKÄ:s översättning *Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG), 2015*.

Bedömningsprocessen

På grundval av underlagen har vi granskat lärosätets kvalitetssäkringsarbete och gjort en bedömning av nedanstående bedömningsområden och bedömningsgrunder.

Bedömningsområde:
Jämställdhet

Bedömningsgrunden:

- *Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet (4.1)*

Bedömargruppen

Patrik Sörqvist

Lena Abrahamsson

Bilaga 1

Bedömargruppens bedömning

<p>Lärosäte Chalmers Tekniska Högskola</p>		<p>Diarienummer: 411-00630-21</p>
<p>Bedömning av utvalda bedömningsområden</p>		
<p>Bedömningsområde Jämställdhet</p>		
<p>Sammanvägd bedömning i tidigare lärosätesgranskning: Inte tillfredsställande</p>		
<p>Bedömargruppen anser att lärosätet har rutiner och processer för att säkra att jämställdhet beaktas i utbildningarnas genomförande, men inte i utbildningarnas innehåll och utformning.</p>		
<p>Bedömningsgrunden är inte uppfylld.</p>		
<p>Styrkor:</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Ett systematiskt kvalitetsarbete för jämställdhet i studiemiljöer och arbetsmiljöer har inletts. • Det finns ett medvetet arbete med inkluderande arbetssätt och gruppdynamik i flera kurser. • Det finns inslag i av jämställdhet i några utbildningar, t.ex. Arkitektur som andra utbildningar kan lära av. • Strategiska satsningar för att nå bättre numerisk könsbalans bland lärare på lärosätet. • Lärosätet tar tillvara synpunkter från medvetna och reflekterande studenter som engagerar sig och driver på utvecklingen av jämställdhetsarbetet. • Utvecklingsområden: • Systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll och utformning saknas. • Övergripande systematisk uppföljning av jämställdhet i utbildningarnas innehåll saknas. 		
<p>Bedömningsgrund 4.1</p>		
<p><i>Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet</i></p>		
<p>Bedömning i tidigare lärosätesgranskning: Inte uppfylld</p>		
<p>I den tidigare lärosätesgranskningen framgår följande av bedömargruppens yttrande:</p>		
<p>Bedömargruppen anser att lärosätet har ett systematiskt arbete för att beakta jämställdhet i utbildningarnas genomförande. Lärosätet har en fastställd plan för jämställdhetsintegrering. Där beskrivs aktiviteter som ska leda till en attraktiv miljö för breda grupper och spegla samhällets mångfald. Prorektor har samordningsansvar för jämställdhet. Linjeorganisationen ansvarar för doktorandernas jämställdhet, medan det för studenter är via programansvariga. Lärosätet har också</p>		

två centrala jämställdhetssamordnare: en som arbetar med studentfokus och en med personalfokus. Varje institution har också ett jämställdhetsombud. Jämställdhetsperspektiv har förts in i styrdokument, beslutsmallar, ramverk för planering och uppföljning. I lärosätets Arbetsmiljö- och jämlikhetspolicy 2019–2021 och i Prioriterad verksamhetsutveckling 2019–2021 finns övergripande mål för jämställdhetsarbetet för anställda, studenter och doktorander. Målet i Prioriterad verksamhetsutveckling 2019–2021 är att lärosätet ska upplevas som en jämlik arbetsplats för medarbetare och detta ska följas upp i medarbetarenkäten genom måtten upplevd jämlikhet samt andel kvinnor som anställs på tjänster som kräver doktorsexamen.

Studentbarometern och medarbetarenkäten används för att kartlägga, riskbedöma, analysera, planera åtgärder och följa upp den upplevda jämlikheten hos både studenter och doktorander. Svaren kan delas upp med avseende på kön för att studera skillnader. Studentinlagan lyfter fram de sociala och organisatoriska arbetsmiljörombuden där programteam samt studerandearbetsmiljöombud från sektionerna utför analyser, åtgärder och uppföljning. Doktoranders jämställdhetsfrågor tas upp via den individuella studieplanen, och i de årliga medarbetarsamtalen med chef, uppföljningssamtal med handledare och i medarbetarenkäten som diskuteras mellan forskarutbildningsnämnden och doktorandsektionen. Uppföljning av studenternas och doktorandernas hälsa sker även via student- och företagsvården.

Bedömaregruppen ser positivt på att styrelsen, stiftelsen och lärosätets ledning tillsammans med studentkåren tar problemen med ojämställdhet på allvar och driver på jämställdhetsarbetet, bland annat genom att starta och genomföra några stora satsningar de senaste åren. Bland annat lärosätets arbete med att höja medvetenhet om föreställningar om kön. I projektet Camp Vera arbetar lärosätet med att öka gymnasietjejjers kunskaper om utbildningarna inom elektro- och datateknik. I projektet Chalmers mot sexism arbetar lärosätet med nolltolerans mot trakasserier och sexism och med att öka lärarens kunskap om inkluderande pedagogik genom workshoppar. En del i Chalmers mot sexism är pilotprojektet Jämställdhet på schemat, där lärosätet har genomfört ett pilotprojekt på Sjökaptenprogrammet och nu ska nu gå vidare till fyra andra program. Pilotprojektet innehåller två halvdagar om metoder för att motverka sexuella trakasserier för alla studenter i årskurs ett i de program som är med i pilotprojektet.

Dessutom har lärosätet lanserat jämställdhetsprojektet Genie, ett tioårigt stiftelseprojekt med målet att få en mer könsbalanserad akademi. Det sker bland annat genom rekryteringsåtgärder och arbete med den interna kulturen på lärosätet. I Arbetsordningen för undervisande och forskande personal under Rekrytering och anställning beskrivs exempelvis att kravprofilerna ska vara attraktiva för båda könen och att om gruppen av sökande till en tjänst är enkönad ska ärendet återremitteras till institutionen för åtgärd.

När det handlar om jämställdhet i studiemiljöer och arbetsmiljöer (framför allt när det handlar om trakasserier och sexism) ser bedömaregruppen att lärosätet har påbörjat ett systematiskt arbetssätt för att lärosätets kvalitetssystem ska kunna hantera frågan. Bedömaregruppen noterar samtidigt att det konkreta arbetet med att beakta jämställdhet än så länge verkar vara beroende av pilotprojekt och eldsjälarna bland lärarna. Vid platsbesöken framkom olika nivåer av kunskaper och förståelse hos olika program, grupper och personer. Bedömaregruppen noterar att den akademiska personalens kompetens i jämställdhet i utbildningens innehåll, utformning och genomförande är ett utvecklingsområde för lärosätet.

Bedömargruppen hade svårigheter att i självvärderingen utläsa hur lärosätet arbetar med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll och utformning. Inte heller vid platsbesöken framgick tydligt vilka mål, rutiner eller processer och uppföljning som finns för detta. I dokument som Process för att inrätta nytt utbildningsprogram och Process för inrättande och avveckling av Chalmersforskar skola och forskarutbildningsämne nämns inte jämställdhet som ett perspektiv. Inte heller Riktlinjer för programbeskrivning innehåller jämställdhet.

Självvärderingen lyfter fram exempel på hur man har arbetat i de program där problem hittats, men inte hur man arbetar systematiskt i alla program. Detta verkar vara på olika nivå i olika program och vid platsbesöken framkom en än mer varierad bild. Några positiva exempel är att vissa program, till exempel Arkitektur, har infört genusaspekter och jämställdhetskunskaper i några kurser (delvis på uppmaning av studenterna) och det finns även valfria kurser som direkt handlar om detta, t.ex. Arkitektur och genus, och att nya studenter möts av jämställdhetsaspekter och likabehandlingsperspektiv under introduktionen. Även i Sjökaptenprogrammet ses kunskaper om jämställdhet som en viktig del av studenternas framtida yrkeskunskaper (som en del av ledarskap).

Vid platsbesöken noterade bedömargruppen att andra program verkade sakna sådana perspektiv, men att pilotprojektet Jämställdhet på schemat skulle kunna utvecklas i sitt innehåll och vara en modell för att införa jämställdhet i utbildningsprogrammets innehåll. Det arbete som sker i projektet Chalmers mot sexism handlar om att motverka sexuella trakasserier, men skulle kunna kompletteras med andra delar av kunskapsområdet jämställdhet.

Doktorander kan få kunskap om och verktyg att arbeta med jämställdhetsfrågor genom ett ledarskapsprogram där genusperspektiv ingår. Ett arbete om härskartekniker har även startat, där en workshop om doktoranders beroendeställning uppmärksammas. Vid platsbesöken fick bedömargruppen en bra bild av att det finns inslag med jämställdhetskunskaper i de obligatoriska doktorandkurserna. Det finns åtminstone en specifik jämställdhetskurs för alla doktorander. Forskarutbildningen i datavetenskap blev ifrågasatt på denna punkt i den senaste UKÄ-utvärderingen. Lärosätet har därför ändrat sitt arbetssätt för att bli mer systematiskt och inkluderat jämställdhetskunskaper även i handledarutbildningen. Lärosätet arbetar även med att höja kunskapen på institutionerna och forskarskolorna om jämställdhet genom en jämställdhets- och arbetsmiljögrupp.

Sammantaget gör bedömargruppen bedömningen att det systematiska uppföljningsarbete som lärosätet gör av jämställdhetsproblematiken har blivit mer sammanhållet de senaste åren och innehåller både kartläggningar och förslag till åtgärder utifrån de resultat man har fått. Några exempel på lärosätets rutiner och processer för att säkra att jämställdhet beaktas i utbildningarnas genomförande:

- Genomförande och uppföljning av inkluderande arbetssätt i grupparbeten.
- Kursvärderingar där jämställdhet och likabehandling beaktas och återrapporteras till kursnämnder.
- Överenskommelseprocessen där man beaktar könsbalans bland lärare till olika kurser.
- Infrastruktur som gör det möjligt att rapportera och systematiskt följa upp sexuella trakasserier och liknande problem.
- Strategiska satsningar för att nå bättre numerisk könsbalans bland lärare på lärosätet.

Det som i hög grad saknas och som bedömargruppen ser som ett utvecklingsområde för lärosätet är att även inkludera hur jämställdhet beaktas i utbildningarnas innehåll och utformning. Platsbesöken visar att jämställdhetsperspektiv beaktas genomgående i arkitektutbildningen, som en integrerad del i lärandemålen och examinationsuppgifterna. Likaså finns exempel på genuskurser och kursmoment om ledarskap där genus och jämställdhet finns med som en viktig del av studenternas framtida yrkeskunskaper. Detta arbete är däremot inte systematiskt i den bemärkelsen att kvalitetssystemet identifierar brister, följer upp och utvecklar inslag av jämställdhet i utbildningens innehåll och utformning. Det skulle dock vara enkelt att i det befintliga kvalitetssystemet tillföra en sådan systematik, genom att exempelvis kursnämnden identifierar brister, följer upp och utvecklar utbildningsinnehåll med betydelse för jämställdhet. Lärosätet lyfter själva fram att jämställdhet är ett utvecklingsområde och de planerar att lära från andra lärosätens arbete med jämställdhetsfrågor.

Uppföljning av bedömningsgrund 4.1

Bedömning: Uppfylld

Motivering: Lärosätets analys av bristerna avseende bedömningsgrund 4.1 bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Uppföljning av bedömningsområdet Jämställdhet

Bedömning: Tillfredsställande

Lärosätets analys av bristerna inom bedömningsområdet bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet genom sitt kvalitetssäkringsarbete ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Samlat omdöme efter uppföljning: Godkänt kvalitetssäkringsarbete

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga

Sammantaget visar underlagen på att kvalitetssäkringsarbetet kan godkännas då samtliga bedömningsområden bedöms vara tillfredsställande.

Universitetskanslersämbetets granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete

Mall för åtgärdsredovisning vid uppföljning av granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete

Lärosäte: Chalmers tekniska högskola AB

Reg. Nr: 411-00481-18

Mallen för åtgärdsredovisning ska användas av lärosäten som fått omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* eller *Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete* i UKÄ:s granskning. Mallen består av de sex bedömningsområden som ingår i granskningen:

- **Styrning och organisation**
- **Förutsättningar**
- **Utformning, genomförande och resultat**
- **Jämställdhet**
- **Student- och doktorandperspektiv**
- **Arbetsliv och samverkan**

Vilka bedömningsområden eller bedömningsgrunder som ska omfattas av åtgärdsredovisningen framgår av UKÄ:s beslut och bedömggruppens yttrande. Lärosäten med omdömet *Ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete* ska redogöra för de bedömningsområden som bedömts som inte tillfredsställande. Lärosäten med omdömet *Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* ska redogöra för de bedömningsgrunder som bedömts som inte uppfyllda, för de bedömningsområden som bedömts som inte tillfredsställande.

Information om uppföljningen finns i dokumentet *Vägledning för uppföljning av granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete* (UKÄ 2021) som finns på UKÄ:s webbplats. För ytterligare information om den ursprungliga granskningen och de bedömningsområden som ingår, se *Vägledning för granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete* (UKÄ 2016, senast reviderad 2020).

OBS. denna mall gäller för lärosäten som ingått från och med omgång 3 av UKÄ:s granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete. För lärosäten som ingick i omgång 1 eller 2 ska en annan mall användas.

Instruktioner för åtgärdsredovisningen:

- Åtgärdsredovisningen indelas utifrån bedömningsområden och bedömningsgrunder som anges nedan. Eventuella underrubriker kan lärosätet fritt besluta om.
- Lärosätet ombeds att först redovisa sin **analys** av bristerna och sedan en **redogörelse av de åtgärder** som genomförts i relation till bristerna.

- Det ska tydligt framgå vilka konkreta förändringar som har genomförts, vilka brister de syftar till att avhjälpa och vilka bedömningsgrunder de relaterar till. Lärosätet ska särskilt tydliggöra syftet med åtgärderna och motivera varför dessa bedöms komma till rätta med de påtalade bristerna.
- Lärosätet med omdömet *ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete* ska fokusera på de bedömningsområden som bedömts ha brister. Lärosätet ska således inte redogöra för bedömningsområden som bedömts som tillfredsställande.
- Lärosätet med omdömet *godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll* ombeds att fokusera på de bedömningsgrunder som inte bedömts som uppfyllda, inom de bedömningsområden som bedömts som inte tillfredsställande. Lärosätet ska således inte redogöra för bedömningsgrunder som bedömts som uppfyllda, eller som tillhör bedömningsområden som bedömts som tillfredsställande.
- Åtgärdsredovisningen ska kunna stå för sig själv, dvs. den ska inte hänvisa till länkar. Alla källor ska vara tillgängliga för bedömargruppen vid förfrågan.
- Om åtgärder innefattat nya eller reviderade dokument, till exempel styrdokument som är relevanta för åtgärdsredovisningen, ska dessa laddas upp som bilagor.
- Redovisningen ska omfatta cirka 1-2 sidor per bedömningsgrund exklusive mallens rubrik och inledande text, i tolv punkters textstorlek. Mallens formgivning och marginaler ska inte ändras.
- Åtgärdsredovisningen och eventuella bilagor ska ha inkommit till UKÄ senast det datum som angetts i UKÄ:s beslut. Eller vid omdömet *ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete*, det datum som lärosätet och UKÄ kommit överens om.

Bedömningsområde: Styrning och organisation

Redovisa analys av bristerna i kvalitetssäkringsarbetet i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Styrning och organisation innehåller följande bedömningsgrunder:

- 1.1 Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet.
- 1.2 Lärosätets har en kvalitetssäkringspolicy, eller motsvarande, som är offentlig och en del av den strategiska styrningen.
- 1.3 Lärosätet har en ändamålsenlig och tydligt definierad ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet
- 1.4 Lärosätet har systematiska processer som uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar hos lärare, övrig personal samt studenter och doktorander.
- 1.5 Lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.
- 1.6 Lärosätet säkerställer att den information som genereras av kvalitetssystemet publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen.

Lärosätets redovisning

- 1.1 Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet.
- 1.2 Lärosätets har en kvalitetssäkringspolicy, eller motsvarande, som är offentlig och en del av den strategiska styrningen.
- 1.3 Lärosätet har en ändamålsenlig och tydligt definierad ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet
- 1.4 Lärosätet har systematiska processer som uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar hos lärare, övrig personal samt studenter och doktorander.
- 1.5 Lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.

1.6 Lärosätet säkerställer att den information som genereras av kvalitetssystemet publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Redovisa analys av bristerna i kvalitetssäkringsarbetet i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Förutsättningar innehåller följande bedömningsgrunder:

2.1 Lärosätet säkerställer att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov.

2.2 Lärosätet säkerställer att de tillhandahåller en främjande miljö som ger undervisande personal möjlighet att utveckla såväl sin pedagogiska kompetens som sin ämneskompetens, samt förutsättningar att bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt.

2.3 Lärosätet säkerställer att infrastruktur, studentstöd och läranderesurser är ändamålsenliga för studenternas och doktorandernas lärande och att dessa används på ett effektivt sätt.

2.4 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, att studenter och doktorander ges goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätets redovisning

2.1 Lärosätet säkerställer att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov.

2.2 Lärosätet säkerställer att de tillhandahåller en främjande miljö som ger undervisande personal möjlighet att utveckla såväl sin pedagogiska kompetens som sin ämneskompetens, samt förutsättningar att bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt.

2.3 Lärosätet säkerställer att infrastruktur, studentstöd och läranderesurser är ändamålsenliga för studenternas och doktorandernas lärande och att dessa används på ett effektivt sätt.

2.4 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, att studenter och doktorander ges goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Redovisa analys av bristerna i kvalitetssäkringsarbetet i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat innehåller följande bedömningsgrunder:

3.1 Lärosätet har en tydlig ansvarsfördelning samt ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar.

3.2 Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna till att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna, vilket också återspeglas i examinationen.

3.3 Lärosätet säkerställer ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten.

3.4 Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs med tydlig koppling mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer.

3.5 Utifrån kontinuerliga uppföljningar och regelbundna granskningar vidtar lärosätet de åtgärder som krävs för att förbättra och utveckla utbildningarna.

3.6 Lärosätet säkerställer att granskningsresultat publiceras och att åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

För enskilda utbildningsanordnare gäller även:

3.7 Lärosätet har och tillämpar goda rutiner för antagning av studenter och doktorander, tillgodoräknanden samt för utfärdande av examina. Lärosätet har även en fastställd rutin för omprövning av beslut gällande studenter och doktorander.

Lärosätets redovisning

3.1 Lärosätet har en tydlig ansvarsfördelning samt ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar.

3.2 Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna till att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna, vilket också återspeglas i examinationen.

3.3 Lärosätet säkerställer ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten.

3.4 Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs med tydlig koppling mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer.

3.5 Utifrån kontinuerliga uppföljningar och regelbundna granskningar vidtar lärosätet de åtgärder som krävs för att förbättra och utveckla utbildningarna.

3.6 Lärosätet säkerställer att granskningsresultat publiceras och att åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

För enskilda utbildningsanordnare gäller även:

3.7 Lärosätet har och tillämpar goda rutiner för antagning av studenter och doktorander, tillgodoräknanden samt för utfärdande av examina. Lärosätet har även en fastställd rutin för omprövning av beslut gällande studenter och doktorander.

Bedömningsområde: Jämställdhet

Redovisa analys av bristerna i kvalitetssäkringsarbetet i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Jämställdhet innehåller följande bedömningsgrund:

4.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande.

Chalmers tekniska högskola AB:s analys av bedömargruppens återkoppling

I beslutet av lärosätetsgranskningen för Chalmers tekniska högskola AB (Chalmers) 2019 bedömde UKÄ att jämställdhet inte systematiskt beaktas i utbildningarnas innehåll och utformning samt att det saknas övergripande systematisk uppföljning av jämställdhet i utbildningarnas innehåll. Något som bedömargruppen har lyft fram som positivt är att Chalmers styrelse, stiftelse och ledning driver jämställdhetsarbete i samverkan med studentkåren. Samarbetet är mycket värdefullt och nödvändigt för en reell och långsiktig förändring. Bedömargruppen påpekar dock att arbetet framförallt bygger på enskilda lärare/forskarens och programansvarigas insatser, vilket leder till att det inom vissa ämnesområden och program är väl integrerat men inte inom alla.

Chalmers analys är att eftersom jämställdhet inte har varit explicit, utan implicit, i styrning, processer och rutiner har det inte alltid uppfattats som ett krav att beakta jämställdhet i innehåll och utformning av program. Det har lett till brister i att systematiskt säkerställa att jämställdhet ingår i mål, ansvar, processer och rutiner. Chalmers har utifrån bedömargruppens yttrande genomfört ett antal åtgärder, som redogörs för nedan, för att tydliggöra och uttala beaktandet av jämställdhet i såväl utbildningarnas genomförande och innehåll som det systematiska kvalitetssäkringsarbetet.

Genomförda åtgärder

Grundutbildning: Mål och strategier för integrering av perspektiven jämställdhet, likabehandling och mångfald i Chalmers utbildning

Grundutbildningens ledningsgrupp har under 2021 arbetat fram Mål och strategier för integrering av perspektiven jämställdhet, likabehandling och mångfald (JLM-strategin) i Chalmers utbildningsprogram med stöd från expert- och forskarkompetens inom jämställdhet på lärosätet, se bilaga 1. Syftet med JLM-strategin är att säkerställa att jämställdhet, likabehandling och mångfald beaktas vid utformningen av utbildningsprogrammets mål och innehåll så att dessa aspekter får

påverkan på innehåll i kurser och utbildningsmoment och därmed blir en naturlig del både i det systematiska kvalitetssäkringsarbetet och i utbildningens genomförande.

Under 2021 har följande åtgärder genomförts:

- workshoppar för programansvariga och lärare där kurs och lärandematerial analyserats utifrån perspektiven jämställdhet, likabehandling och mångfald. Ansvarig för workshopparna har expert- och forskarkompetens inom dessa områden. (start 2021 med mål att successivt omfatta alla lärare på Chalmers)
- utarbetande av programlärandemål kopplade till JLM (beslutas 2021 och 2022)
- utarbetande av kurslärandemål kopplat till JLM (beslutas 2022 inför läsåret 22/23)

Uppföljning av JLM-strategins genomslag på utbildningens innehåll sker genom den kursvärdering som görs efter varje kurs. Kursvärderingen innehåller en enkät där två nya frågor som explicit berör perspektiven jämställdhet, likabehandling och mångfald införs i kursvärderingen redan under första halvan av vårterminen 2022. Resultatet tas om hand av kursnämnden i den ordinarie kursvärderingsprocessen, och återkoppling och överenskommelse om förändring görs mellan ansvarig institution och grundutbildningens beställarorganisation. Uppföljning av JLM-perspektiven i program- och kurslärandemål, dvs. på utbildningens utformning, görs genom en årlig genomgång och uppföljning av utbildningsområdesledare respektive programansvariga. Detta säkerställer att beaktandet av jämställdhet, liksom likabehandling och mångfald, blir en integrerad del i Chalmers kvalitetssystem och utbildningens genomförande. Bilaga 2 innehåller exempel på implementeringen av JLM-strategin.

Revidering av styrdokument

Chalmers har genomfört en genomlysning av styrdokument inom grund- och forskarutbildningen, med utgångspunkt i hur jämställdhet (samt likabehandling och mångfald där så är relevant) beaktas. Detta har resulterat i förslag på reviderade och nya formuleringar för att lyfta jämställdhet explicit i relevanta styrdokument där det tidigare var implicit alternativt inte funnits. Genom de reviderade styrdokumenten säkerställer Chalmers att beaktandet och uppföljningen av jämställdhet blir systematiskt och stärker redan väletablerade styrmekanismer i kvalitetssystemet, med syfte att identifiera brister, följa upp och utveckla verksamheten. De högst prioriterade revideringarna är genomförda, och Chalmers policy för kvalitetssäkring kommer revideras under 2022. I samband med ordinarie revidering av övriga regelverk kommer Chalmers säkerställa att perspektivet jämställdhet beaktas. Nedan finns exempel på några genomförda revideringar:

Riktlinjer för programbeskrivningar: Den uppdaterade riktlinjen för programbeskrivningar tydliggör att JLM-strategin utgör del av styrningen av programmets innehåll, planering och genomförande. Riktlinjen ska beaktas i den årliga uppdateringen av programmet och dess programbeskrivning. (se bilaga 3)

Process för att inrätta nytt utbildningsprogram samt Process för att utveckla utbildningsprogram: De reviderade formuleringarna i styrdokumenten innebär ett tillägg att jämställdhet, likabehandling och mångfald ska beaktas i samtliga tidigare stipulerade kriterier. (se bilaga 4)

Process för att inrätta och avveckla forskarskolor: De reviderade formuleringarna i styrdokumentet innebär ett tillägg att jämställdhet ska beaktas i samtliga beslutskriterier. (se bilaga 5)

I samband med omarbetningen av arbetsordningen för forskarutbildningen förtydligades och skärptes många skrivningar, inklusive de som gäller jämställdhet, bl.a. kravet om beaktandet av jämställdhet vid exempelvis antagning.”

För att ytterligare lyfta fram och säkerhetsställa beaktandet av jämställdhetsaspekten i alla delar av lärosätets verksamheter, pågår en översyn av jämställdhetspolicyn som bl a kommer att täcka in framtagande av styrdokument och beställning av utbildning. Sedan tidigare (2017) har Chalmers ett inriktningsbeslut för jämställdhetsintegrering. Det beslutet är en del av lärosätets arbete med att jämställdhetsintegrera all verksamhet. Jämställdhetsintegreringen syftar till att Chalmers ska bli ett än mer jämställt universitet, både kvalitativt och kvantitativt genom att genomlysna processer, förbättra rutiner och se över resursfördelning.

Stöd till och kompetensutveckling av verksamheten

Avseende grundutbildningen innebär det utarbetade styrdokumentet Mål och strategier för integrering av perspektiven jämställdhet, likabehandling och mångfald (JLM-strategin) att forskare och lärare ska ha goda kunskaper och medvetenhet inom området samt ska uppmuntras att delta i utveckling av program och kurser ur ett JLM-perspektiv. För att stödja detta ges programansvariga och lärare/forskare kompetensutveckling genom ett nystartat treårigt projekt till vilket utbildningsmaterial såsom korta filmer, checklistor samt goda exempel har tagits fram. Dessutom genomförs workshoppar och individuell coaching. En första deluppföljning av projektet kommer genomföras under 2022 för planering av det fortsatta arbetet mot de uppsatta målen.

Avseende forskarutbildningen stöttar Chalmers stiftelsesatsning ”*Genie, jämställdhet för excellens*” utvecklingen av innehållet i kompetensutveckling för forskare och lärare, exempelvis handledarkurser, samt bevakar doktorandernas arbets- och studiemiljö utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Genie finansierar även interdisciplinära forskningsprojekt för att undersöka olika jämställdhetsaspekter inom utbildning och forskning där lärare och handledare har möjlighet att vara aktivt involverade.

Bedömningsområde: Student- och doktorandperspektiv

Redovisa analys av bristerna i kvalitetssäkringsarbetet i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Student- och doktorandperspektiv innehåller följande bedömningsgrund:

5.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att verka för studenters och doktoranders möjligheter och förutsättningar att utöva inflytande över utbildningen och sin studiesituation.

Lärosätets redovisning

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Redovisa analys av bristerna i kvalitetssäkringsarbetet i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan innehåller följande bedömningsgrund:

6.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, att utbildningarna utvecklar studenternas och doktorandernas beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Lärosätets redovisning

